

ALBINA

de două ori în septemana: Joi-a și vineri-a; era când va pretinde importantia materiilor, va să de trei sau de patru ori în septemana.

Prețului de prenumerațiune, pentru Austria:

cau întregu ..... 8 fl. v. a.
diurnitate de anu ..... 4 fl. v. a.
pstrariu ..... 2 fl. v. a.

pentru România și străinatate:

cau întregu ..... 12 fl. v. a.
diurnitate de anu ..... 6 fl. v. a.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespundinti ai nostri, si de a dreptulu la Redactiune *Stationsgasse Nr. 1*, unde sunt a se adresă si corespundintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau expeditiunea; câte vor fi defrancate, nu se vor primi, era cele anonime un se vor publica

Pentru anunctie și alte comunicatiuni de interesu privatu — se raspunde câte 7 or. pe linia; repetirele se facu cu pretiu scazut. Pretiulu timbrului câte 80 cr. pentru una data se antecipa.

Budapesta in 30 maiu 1874.

Minunatu! cum se incurcă lucrurile drumurilor de feru unguresci.

Schiller a cantatu, că blastomulu peatului este, că prasindu-să, totu peate nasce.

Asiă si peatele stepanirei magiare, coșice de 7 ani în coci pe tôte terenele vietiei publice de stat!

Cine nu scia, câte și ce ingrozitorie peate a comisu cu linia orientala a drumurilor de feru unguresci, pana o infundă la Brasiovu!

Am spus ai aretatu la rondulu nostru, acosta linia, prin carea cugetau domnii magiari a-si întemeia preponderanti'a în viinta și a-si deschide unu surginte securu durabilu de folosu și prosperitate, — déjà menintia a se preface într'unu isvoru durabile de dauna și slabire, de confesiune și erpessitate!

"Vai de acosta linia" — am disu noi cei dintai, déjà înainte de cincis ani, — vai de acosta linia — dice astadi tóta lumea, pricepatori de lucru, — „daca cumva n'ar succede neposipera concessiunea Romaniei, pentru promulgarea ei pan' la Ploesci, astfelu legarea ei în calea cea mai scurta — cu Dunarea și cu rivintele!”

Acuma — nu mai incupe indoiela, că minist. magiaru pricepe, nu numai pricepe, — recunósce acosta pre facia; dar — înre-ni-se că nu mai e indoiela, cumca si minist. Romaniei pricepe acosta, măcar că n'o pene încă pre facia.

Êta unele noue aparitiuni în acosta viinta.

De 3 — a început magiara și magiara sunt alarmate prin urmatória comunicatiune semi-oficiala:

Tractările cu guvernulu romanu în viintia junctiunilor sau — potienitu întru pedeca grea. Guvernulu magiaru, ducă ce fece concessiunea, ca junctiunea la Romania să se puna în lucrare doi ani mai înainte de câtu ori carea alt'a, anume de câtu de la Brasiovu, — acosta concessiune, fiindu tremulu sacrificu ce pôte să aduca din interesulu statului, a stărutit, ca Romania încă pre acum să se ingagodie pentru aceleși voruri tarifali pe sēm'a celorlalte linie, ce voru legă mai tardiu calea ferata unguresca orientala — la Brasiovu sau aiuria cu lintelemane. Adeca: Romania de pre acum să-si pmane în privinti'a tarifelor sau tasselorului transporturi.

Romania — a refusatu, declarandu, că data pretensiune taia în libertatea decisiunilor sale; deci prin acosta guvernulu magiaru țiene — nu numai impededata, ci chiar rivalitata întreaga cestiunea junctiunilor!

Acosta va să dica: guvernulu magiaru, presiunea bancarilor din Viena a fost voitu a concede junctiunea la Orșiova; — astadi dóra imprumutulu de 76 $\frac{1}{2}$ milioane va fi déjà perfectu, si asiă — guvernulu se țiene scapatu de crudimea presiunii momentane, și încerca a se revangia pentru valu sacrificiu, adusu junctiunii la Orșiova, într'o condițiune și resp. stipulatiune inter-nationale în privinti'a tarifelor!

La acestu locu nu potemu a nu revoca memoria stimabilei nostru publicu, svatulu ce acum doi ani dederam noi guvernulu romanu — pentru unu casu, deca Austro-magaria, pre cum carea atunci, prin presiunea diplomatiei europene, ar fortia junctiunea la Brasiovu. Noi am disu: atunci să se accida sub două conditiuni: un'a, ca linia de gar'a din Brasiovu și pan' la gar'a din Ploesci, să fie a statului romanu, sub administratiunea directa a lui; alt'a ca dreptulu de vita, guvernulu romanu să-si-lu sustiena ne-abilu!

Atunci — dóra multi nu ne vor fi pri-patu; astadi — asiă credemu că desvoltarea

lucurilor ni-au esplicatu ideiele pe de-plinu. —

Insemnâmu înca o aparitiune.

Dilele trecute, pare-ni-se alalta-ieri, se presentă naintea ministrului presiedinte, *Bittó*, în Buda o numeroșă deputatiune, (de 100 onoratori), din Torontalu, carea stărui pentru linia *Kikinda-Panciova*, carea este o necesitate de vieta pentru acelu comitatu — celu mai mare si productivu, dar — celu mai lipsitu de comunicatiuni!

Este lucru cunoscutu, că societatea austr. priv. de statu dorește a cladi acea linia foranici o garantia din partea statului. Cu tôte aceste, primu-ministrulu Ungariei respinse cererea cu tóta resolutiunea, aducendu de motivu — cu unu felu de amaretiune, că — guvernulu trebe să se ingrigesca de interose mai mari a totului, — și pana candu nu se va asigura junctiunea liniei orientali la Brasiovu, nici nu vrê să auda de vr'o mai de parte concessiune pentru societatea drumurilor de feru austriace de stat.

Êta deci și aci dovêda eclatante, că — drumulu de feru magiaru orientala — țiene legata tóta libertatea spiritului și activitatei guvernului magiaru, că — este vermele ce diu'a noptea i røde anim'a și i frementa și torturêdia cugetulu!

Ei bine, nu este acosta unu isvoru de calamitate, unu cuibu de vipere? și — unde va să duca acosta, deca — guvernulu și camera din Bucurosei nu se va îndură de — caus a magiara?!

Incercari teroristice, góna selbateca, și — cum se-i dicemu!

Da; despre astfelu de încercări, astfelu de góna avemu să dicemu câteva pu-cine cuvinte. Nu potemu să vorbimu multe, căci — grêti'a ne cupinde și ni smulge condeiulu din mana.

Au nebunitu totalmente domnii stepanitori ai nostri, și înca astadi, ca de variatiune — ér în prim'a linia — cei din stang'a centrale, liberalii *Tiszaiști-Csernatonisti-Jokaisti*.

Lucurile cele mai naturali sub sóre, cele mai legali și legitime dupa tôte conceptele de lege și de dreptu, — lucruri ce — dupa chiar necesitatea imprefurării lor — nici nu se potu intipui astfelu, de cum sunt ele, domnii magiari de o data începura a le caracterisă și afirmă de crime politice, crime de lesa maiestate magiara, și a provocă tóta furórea potestatei de statu în contra lor!

Crima și tendintia nimicitoria pentru magiaria este, organizarea liberale și nationale a Croatiei și Slavoniei.

Crima și tendintia inamica contra poterii magiare de statu este, pretensiunea Croatorilor, ca pe temelulu dreptului istoricu, Dalmatia să se împreune cu Croatia și Slavonia, ér grantia militare croatica, pe chârta desfiintiată, să se desfiintie cu curesc si în fapta, și se se împreune cu tier'a mama!

Crima și violare de patria și natiune magiara e, pretensiunea partitei nationale serbe, ca autonom'a congrésului serbescu nationale să fie criatata de comisariu guvernale și de croirea ordinei sale de dia prin guvernulu!

Crima și tradare de patria e, că — în biete trei gimnasie confesiunali ale slovacilor nu se cultiva spiritulu magiaru, patriotismulu specificu magiaru; că profesorii vorbescu între sine slovacese, că scolarilor se svatuesce să vorbescă și cultivedie limb'a materna, ba — una data li s'a disu, se nu se faca tradatori de natiunea lor! etc. etc. (A se vedé „*Hon*” nr. 121 de joi-a trecuta.)

Crima și perfida tradare de patria

și natiunea magiara e, că sassii se plangu în tóta lumea pentru isbirile nationalice suferira de la guvernulu parintescu magiaru!

Nespusa crima și conspirare și tradare e, că teneretulu romanu pretotindenea serba diu'a de 3/15 maiu, și-si manifestă aderinti'a sa la natiune, conștiinti'a sa nationale!

Crima și nalta tradare magiara-nationala — e, agitatiunea electorale în cerculu Radnei, a nume afirmarea, că — acolo am ajunsu, în câtu cea-ce strica magiarului folosesce Romanului! (Si acosta numai acum o audu dni magiari?! Dar — potea să fie astfelu după portarea lor?!)

Destulu că — juru imprejuru, domnii magiari de la putere nu mai vedu, de câtu — cea mai negra *nemultiamire* pentru nespusele bunetati și favoruri, cu cari *generosulu* și maranimosulu guvernulu magiaru a copleșitu pre popórale *nemagiare*, dându-le o libertate, bunastare, fericire, pre cum nu se mai afla unde-va în lumea largă! Nu mai vedu, de câtu grós'a perfidia contra natiunea suverana a țierei, *conspiratiuni* și tradare!!

Ori cine nu se sente, sau celu puțin — nu se preface magiaru, și nu glorifica și propaga magiarismulu, este tradatoriu, este criminalistiu în ochii marilor nostri patrioti.

Apoi — în sacra sa furia și demăna lor indignatiune,

„*Hon*” striga în audiulu lumii: „*Politica a netedirei și acoperirei, produce numai frupte vermenose, și — acum se nunci o data e tempulu, ca statulu magiaru, din nici o parte ne-amenintiatu, elu însusi în sine să devina unitariu și să câstige respectu unitatii sale!*”

Êr în „*Ellenör*” dlu *Csernátony* mai alalta-ieri și-incheia unu asemenea articulu cu — minunat'a apostrofare:

„*Indaru este ori ce vorba despre interesele nostre nationali în statulu nostru, pana candu nu voru recunósce conducatori sortii natiunei, cumca a deslegă adeveratulu și realmente cestiunea de natiunalitate — nu este chiamatu ministrulu de interne, ci ministrulu de instructiune.*”

Ast'a nu va să dica alt'a, de câtu: bagati în tôte scólele din țiera limb'a magiara și siliti generatiunea tenera a se cresce în spiritulu magiarismului.

Acosta domnii magiari o țienu de posibilu și — unicea salvatori pentru Ungaria magiara!

Ei ni punu tesa și problem'a: *Séu firi în data magiari de frica și nevoia; ér de nu, — sunteti dusmani, tradatori ai patriei, criminalisti capitali!*

Astfelu domnii magiari implu cu forti'a tier'a de patrioti rei, de — criminalisti capitali, de — tradatori de patria!!

Astfelu domnii și fratii nostri magiari si-au perdutu mintile; au nebunitu séu capiatu!! —

Budapesta, in 29 maiu n. 1874.

Am amintitu la rondulu nostru despre vedut'a Imperatului tuturor Russiloru în Londra, la famili'a regale, în carea este maritata do curesc fii'a sa.

Imperatulu *Alessandru* petrecu 8 zile în Londra și Anglia, primu ovatiuni și representatiuni, oficiali și oficiose, luă parte la reviste, banchete și mai câte tôte petreceri, și — ocașionalmente țienu și câte o vorbire scurta.

Despre tôte — foile implura colóne peste colóne, descriindu-le și comentandu-le.

Dar — de mirare, tocmăi pre faimele acelea se punea temelulu celu mai greu, cari

— curesc se dovedira de — *ne adeverate*, de scorniture ale unei politice speculative.

Trei puncturi mai vertosu sunt, cari acuma, după ce *Tiarulu* parasu Anglia, se desmintescu cu tóta positivitatea. Noi marturisimu, că din capulu locului acelea ni se impereau pre contrastatorie cu cele ce scim noi despre adeveratulu spiritulu alu politice muscale, și de aceea de si nu am cutesatu a li contradice, dar — pana un'a alt'a, le-am ignoratu, și asiă am crutiatu pre onorabili cetitori de o desamagire.

Prim'a *fabula frumoșă* a fost, pre carea chiar „*Times*,” organulu principale, a pus'o în cursu, cumca Imperatulu *Alessandru*, îndata după sosirea sa, la presentarea naintea sa a Corpului diplomatecu, ar fi datu cea mai chiara și precisa respicare a tuturor tendintielor sale pentru sustinerea păcii în Europa.

Faim'a mergea, pana a presupune, că Rusia ar fi gat'a pana si cu arm'a în mana a sustieni pacea facia de ori-cine ar încercă s'o turbare.

Nemicu nu este adevratu din acosta fama; de și foile din Germania au pusu celu mai grava accentu pe ea! —

A două scornitura ce se puse în cursu — a fost, că emigratiunea polona din Anglia, ar fi subternutu Imperatului *Alessandru* o *promemoria*, prin carea si-ar fi dechiaratu supunerea leiala și ar fi cerutu amnestia, resp. permisiunea d'a returnă acasa în Polonia, cea-ce Imperatulu cu conventulu ar fi inouviintiatu.

Intregu adeverulu e, că unulu dintre emigranti — a cerutu și obtienutu libertatea d'a returnă în patri'a sa. —

A trei-a fama órba se reduce la o pretinsa intrevinire secreta — se'ntielege, pentru restaurarea tronului în Franca, și apoi si în Spania.

Acosta nici chiar scornitorii ei nu mai cutêdia s'o sustiena.

Vorba e, că — și aci, casi ori unde se arêta si petrece unu matadoru, unu *faptore potinte* alu societatii, întipurile omenesci lucră cari în catru, apoi cei ce sci manui condeiulu — publica cele intipuite și — dóra dorite, ca — fapte, precandu ele sunt numai — scorniri órbe. —

Sassii nostri și cu deákistii lor!

Da, este cunoscutu, că — prudintii și circumspectii nostri compatrioti din Transilvania, pana mai ieri erau cu trupu cu sufletu în taber'a domnilor magiari de la putere.

Firesce, căci astfelu credeau că si-vor salvă pusetiunea istorica privilegiata, essistinti'a politica-nationala. Adeca: ajutandu ei pre domnii magiari întru problem'a lor cea mare, d'a supune sub piciorale lor și d'a le amalgamă, adeca *sugrumă* — în modu legalu, constitutionalu, liberalu, parlamentaruu, patrioticu, maranimosu, cavalerescu, nobilu și chiar *sublimu* — pre cele lalte popóra nemagiare din patria, popóra — de altminte, după tôte principale de dreptu — egalmente indreptatite.

Societia manuti'a de sassi, că — prin intielectiunea sa superióre, va să aiba parte din preda cea grasa.

Nu li-o luămu în nume de reu domnilor sassi. Noi, cari din esperinti'a trecutulu — mai bine de câtu ei am cunoscutu firea și adeveratulu cugetu, si adeverat'a tendintia magiara, precum si insemnetatea pusetiunei magiare, de la 1865 — înca am încercatu a ne alipi de *Deák* și de partii'a sa, — ce e dreptu, nu pentru de a ajutá la abusuri, la sugrumări, nici într'o parte, ci pentru d'a încercă să impededamu aceste prin informatiuni și capacitari sincere, reali, și

Pana candu cugeta óre parintele nostru a aruncá între noi veninulu discordiei, alu urei, alu dusmantei si alu resbunárii?!

Nu-i ajunge de 28 de ani diliginti'a desvoltata in acésta directiune.

Nu-si aduce a minte de scóla, cu a cárei ingrigire se laudá, pre candu scol'a ajunsese, ca in locu d'a asteptá progresu de la ea, ne temeamu de dens'a. —

Multumita umanului si nobilelui nostru superioru inspectoru dominiale dela ces. reg. societate a drumurilor ferate de statu, carele la rogarea cátorva romani din aima buna a binevoitu a midilociu pensiunarea invetiatiului vechiu, *inbunatatirea salariului invetiatiurescu* si prevederea scolei cu altu invetiatiu mai corespundietoriu recerintieloru tempului; de asemenea a midilociu no bilulu domnu superioru inspectore dela on. Patronatu si radicarea unui edificiu pentru scola, care din 1848 ni lipsia.

Dlu parintele nostru in acésta cauza — vai ce pucinu s'a espusu; dar — éta acuma, inspiratu secar de alti, s'a apucatu, nu ca se adauga la bine, la buna intielegere între frati, ci ca se strice si sparga. In predic'a sa din 22 martiu a. c. între altele a pronunsiatu, cumcá pana acuma n'am avutu, acuma inse avemu scola, avemu invetiatiu, si poporulu din Recitia a devenitu o turmba de tigani.

Ei bine; déca intr'adeveru ar fi asiá, apoi meritulu nu este, nu poté fi alu altui-a, de cátu tocmai alu santiei sale, cáci sant'i'a sa lucra de 28 de ani la inaintarea si radicarea culturei nóstre. Invetiatiulu, pre care dóra a voitu a-lu isbi, abia alu treilea anu este la noi, si meritulu lui se va poté deju-decá din acea ce vor deveni fii nostri.

In predic'a din 29, in locu d'a sprigini cu svatu parintescu just'a dorintia a maioritáti pentru statute la Reuniunea fundatiunala, sant'i'a sa, carele insusi ne a svatuitu, a nu pune fundatiunea sub administratiunea parochiala, reflectandu-ne la abusurile autoritatiloru superiori biserice. — incepú a numi in celu mai ordinariu modu pre cei ce se consultara si facusera unu proiectu de statute, dechiarandu-i de *Judi*, cari vendu pre Cristosu, de leprosi, cari vor se molipséca si pre ceialalti, insinuandu-li cá ambla a face cu fundatiunea „*böhmischen Zirkel*,” adica s'o fure; — in predic'ele din serbatorile Pasceloru mersé pana a vorbi de „*porcii porciloru*” si alte necioplite, cari numai furi'a cea mai profana le poté rosti de pre amvonulu bisericei! —

Asiá credemu, cá pana acuma pe nime dintre noi nu poté aretá dlu G. P. care ar fi facutu cu averea bisericei „*böhmischen Zirkel*,” noi insa ni permitemu a lu-intrebá: cá cu ce dreptu, cu a cui scire si invoiere a ziditu in fondulu parochialu si apoi a vendutu ca pre o proprietate a sa?!

Parintele G. P. déca nu voiesce ca lumea se créda, cumca nu-i placo se dámu *semne de viétia*, se ne clintimu din amortirea trecutulu, — apoi nu pasiéseca oblu, pre facia in contra miscárilor nostre de progresu si desvoltare, ci — luere pentru idéiele séu principiele sale in cerculu seu de activitate privata, luere pentru intunerecu — la intunerecu; amvonulu bisericei nóstre inse nu vom — suferi nici intr'unu modu se servéseca si mai departe de tribuna pentru predicarea discordiei, a urei, a dusmantei si a resbunárii.

Administratiunea buna si acurata, asecura si naintédia bunastarea a ori-ce societate; de candu inse a intratu in viétia statutulu organicu, parintele parochu G. P. abia de dóue ori pana acuma a convocatu si ténutu sinodu parochialu; de aci destulu de chiar se poté vedé cátu de potericu se inainta causele nóstre bisericesci locali.

„*Betta*,” „*seracia*,” „*si prostia*” — asiá ni se spune cá parintele nostru ne-ar fi caracterisatu naintea unei persone inalte bisericesci. Noi ni permitemu a i' observá, cum-ca dupa a nóstra pricepere, prin'mania, prin discordia, prin ura, prin dusman'i'a si prin resbunári órbe, atari pecate si defepte, unde sunt nu se pota sterge si indreptá, ci se pota numai prin amóre, conducere blanda si — cultura.

Urmédia 11 subscrieri, tóte cu mp. pre cari la cerere avemu a le publicá!

Varadia, (Banatu,) in 4 maiu 1871.

Rectificatiune forq' adeverate motive, — vorba multa seracia gola! A injurá si a se certá — nu este a capacidá.) Multu ne mirámu, cum se potura gasi ómeni, cari de adreptulu ca — „semi-inteligenti” se ésa la lumina, precum o facura in nrulu 32 alu Albinei unui domni conlocutori ai nostri, publicandu o séma de rectificatiuni carpite, dela veri o doui artisti comunali, cari nicei bine a serie nu sciu, dela duoi preuti si unu invetiatiu, cari — mácar dar scé, cá — ce va se dica a rectificá! apoi de la unu dnu *Iohann Finke*, pe carele domni comunali inca lu insemnara între semi-inteligenti; despre care insa noi nimica nu potemu atinge, de óre-ce in nrulu 22 alu Albini s'a atinsu espresu: „findea suntemu neconsiderati si asupriti de semi-inteligenti'a confratilo u si *conatiunaliiloru nostri de aici* de alta confesiune, — apoi dlu *I. Finke* poté fi confratele, dara „*conatiunaliulu*” nostru nu este, cáci nu e romanu. — Éra dlu *Adolf Korb*, care de asemenea nu e romanu, pre care inse inca lu-vedemu inrolatu între semi-inteligenti, ni-am permite a-i dice, cá ar fi fórté bine, déca nu s'ar amestecá între partide ca pana aci, si s'ar nisui a fi nepartialu, si a nume ne-intovaresitu pururiá cu ómeni, alu cároru epitetu comunu — dóra n'ar avé placere d'a portá; apoi totusi — omulu se cunósce de pre camaraderia. Dsa ca notariu comunale are se traiesca si traiesce între doue partide, doue confesiuni, ce — dupa cum vede, alu peccatu pre diferite cái, dupa diferite principie, pentru de a ajunge la fericiore; in fac'i'a acestora deci ar debui se fie neutralu de totu, cáci de va remané totu ténendu parte, se créda cá — partea si-va luá!

Noi „*Mai multi*” confesiunalisti — spunemu, cá prin „*semi-inteligenti'a*,” in sensulu cuventulu, se intielegu individii diumetate culti, adeca — mai multu numai pe din afara spoiti cu ceva sciintia, ér in decomunu ómeni slabi de minte si de caracteru, cari au invetiatiu puoinu, ca se strice multu; — astufeliu de ómeni, cari ambla óra pre óra la birtu, sub nume de *cabinetu de lectura*, unde apoi batu cártile — santei biblei in 32 de foi, de séra pana demanéti'a, de unde apoi, dupa ce s'au injuratu si maltratatu uritu unui pre altii si s'au pusu cáte o data si la bataia, tardiu nóptea, asiá catra diua — pléca catra casa; ér la serbatori mari esu din cabinetu, vulgo birtu, si mergu direptu la *s. biserica*, nespelati, nepeptenati, dar — plini de spirtulu santu alu cabinetulu. Pre ómeni de asta categoria si calitate am intielesu noi; apoi — ne rogámu: potu astufeliu de ómeni rangiá între inteligenti'a?

Noi credemu cá — nu, ci debue se remana in *semi-inteligenti'a*! — Noi — n'am numitu dupa nume pre mine; ér cine s'a insinuatu de sine la descriere, traga-si séma cu consciinti'a sa. —

Firesce cá facia de atare semi-inteligenti'a — a nóstra se intielege de inteligenti'a intréga; cáci pre a nóstra n'a vedit'o nemene pre cáile loru; pre a nóstra n'a ros'o vermele consciintiei rele, precum scimu cá pe a loru o róde, si — rodiend'o cu incetulu, a adus'o de a devenitu vermenósa!

Cá au dechiaratu fratii de alta confesiune scól'a loru de comunala, ast'a este tréb'a loru; astfeliu filosofédia antagonistii. Da; inse totusi e si a nostra tréba; cáci am fostu si suntemu constrinsi a contribui la edificarea acei scóle, si asiá déca vom fi slabi de angeru, si ne vom comunalisá, — precum credu ei, candu disera, cá noi confesionalistii, mane-poi-mane vom imbracisiá scól'a comunale cu ambele mani, — apoi óre atunci nu vom fi si noi *respundietori* pentru *umári*??

Cumca s'a facutu numai din interesu personale comunalisarea, dovéda factica e, cáci folosulu, care lu-are tenerimea dupa cea scola, l'a potutu si lu-póte avé si dupa cea confesionala; diferinti'a este numai cá in casulu ultimu, docintii comuni n'ar fi salariati cáte cu 600 fl. si aru fi mai aprópe langa opinca. Éca interesulu personalu.

Noi pricepemu, cá prin ce mediloece au esoperatu comunalistii cele 10,000 fl. ca donu dela regimu; firesce prin aceea, cáci au dechiaratu mai intréga comun'a in partea loru,

mácar cá dicu comunalistii, cumca au aretatu inaltulu regimu — adevéru. Adevéru e, cá fratii contrari ai nostri — numai cu birisii dlu proprietariu mare si cu strainii de alte confesiuni — sunt mai multi, fora de aceia — suntemu egali — la nru.

Co se atinge de maretulu edificiu alu scolei comunali, e adevératu cá e pentru scóla, si nu pentru *casarmá*, precum credu comunalistii, cá — credemu noi; — dara cá salele ar fi pline de prunci, este o afirmatiune cutesata! Cea ce se va pricepe si d'acolo, cáci — Dieu — in ambele sale ar mai incapé vr'o 80 de prunci; cáci chiar in proportiune cu noi confesionalistii, densii sunt in minoritate. —

Éra in cátu pentru progresulu ce se face in scól'a comunale, nu debue laudatu pré tare, cáci pre cum se scie, „*laud'a de sine, nu miroasa bine.*” Dni comunalisti credu, cá comunalisarea scolei, nu ni derima biseric'a. Noi ii reflectámu, cá — intru adevéru o derima si surpa. Éca dovéda! Sunt putieni, 5—6 prunci gr. orientali, cari frecuentédia scól'a comunale, apoi sermanii sunt constrinsi a amblá la o biserica, carea nu e a loru; de unde bine se poté vedé, cá prin edificarea scolei comunali, nu s'a urmatu numai unu scopu de lumina, ci — si de derimare a bisericei nóstre.

Dicu dni comunalisti, cá tocmai prin acei *individii s'a opritu incasarea lefei docintelu confesionalu, cari astadi se plangu, cá nu s'a incasatu*. Ast'a inca e o apucatura semi-inteliginte, cáci acei individii n'au disu se nu incasédie, ci se nu incasédie conformu reparatiunei; cáci n'am avutu lipsa de asiá suma maro, ér d'alta parte veduseramu cá poporulu e in mare lipsa, si ne temeamu, cá déca incredintiámu total'a incasare antistei comunale, apoi poporulu ni se tractá in modu scandalosu, precum s'a mai intemplatu. Dar pe langa tote asupririle fratiloru — facia de noi, remanu densii amaru inielati; cáci nrulu gr. orientaliu din dia in dia cresce, — in butulu barbareloru maltratári, de cari se folosescé parintelu P. I. facia de particularii ce mergu a-si insiná trecerea. Unu astfeliu de casu s'a intemplatu cu locuitoriulu *I. Avramu*, carele la demandarea parintelu a fost batutu si lapedatu afara, dupa care maltratáre — nefericitulu omu in 24 óre si-dede sufletulu! Investigatiunea criminala pare-ni-se cá nici pana aci nu este incheiata pentru acelu casu.

Cumca noi confesionalii avemu in posesiuno mai multu pamentu, decátu comunalii, e pré adevératu. Densii nici nu cutésa a negá direptu; de aceea ei dicu: cá *acést'a inca e o asertiune greu de dovéditu*. Ei bine remana greu de dovéditu; — dar noi afirmámu cá suntemu in maiortate cu posesiunile.

In fine dni comunalisti ne dechiaru pe „*Mai multi*” de ómeni demoralisati si corupti; — la acésta lasámu onoratulu publicu se deju-dece — cá, óre dupa cele aduse, cui se cuvine epitetulu de *corupti* si *demoralisati*, — nóa séu loru? Spre tóta intemplanca — cei-ce ni cunoscú portarea, cunoscú si faptele loru necuviintiése si scandalóse.

Cu atât'a credemu a poté incheiá pentru asta data cárt'a, pre carea — firesce cá n'avéamu a o incepe, de cátu numai in speranti'a cá — vom dá de anime curate. Ne-am inielatu; am datu de — limbe crude.*)

Totu acei „*mai multi*.”

Publicatiuni tacsabili.

Concursu.

In urm'a decisiunei Consistoriali dd. 25 ianuariu a. c. nrulu 568. pl. a devenitu vacante protopresbiteratulu *Beiusiului*: deci pentru deplinirea postulu amintitu se escrie concursu. Dotatiunea e urmatóri'a.

1. Competinti'a protopopésca dela 50 parochie á 2 fl. 10 cr.; in sum'a 105 fl.
2. Conventiunea protopopésca dela fiesce-care comuna, usuata in tractulu acést'a, pe anu la 300 fl.
3. Tass'a pentru licentie de cununie dela fiesce-care trei fl.

*) Asiá se vede, ca natur'a certe — nu e, de a se poté mediloci intielegere, mácar cátu de multu s'ar lungi vorb'a. Dar — astea sunt disputele publice cele mai odióse; de aceea rogámu se fimu scusati cá — ciopliramu cátu de multu si — ce nu mai poturamu ciopli, aruncaramu in acést'a rubrica! —

4. Salariulu parochiei protopopési dela locu, in suma 200 fl.

5. Cortelu liberu cu o gradina dela gume si stol'a indatinata dela 70 de m. mere.

Recurentii au a produce testimoniulu, au absolvatu celu putienu 8 clase gimnasiali cu succesu bunu si deodata cá sunt bine meritati pe terenulu bisericescu si scolasticu.

Recursurile adresate comitetulu protopopescu alu *Beiusiului*, au a se tramite la comisiu iulu consistorialu *Simeone Bica*, protopresbiterulu *Oradei-mari*, la *Oradea-mare*, paari 6 iuniu a. c. st. v. éra alegerea va fi in locu in 9 iuniu a. c. st. v. —

Datu, in *Beiusi*, in 2. iuniu a. c. st. v. 1870

Comitetulu protopresbiteralu, in contielegere cu dlu *Simeonu Bica*, protopresbiterulu *Oradei-mari*, comisariu consistorialu.

Concursu.

Pentru vacant'a statiune invetiatiurescu dela Scól'a confesionala din Comun'a *Agadiciu* protopresbiteratulu *Oravitiei*, Comitatu *Carasiului*, se deschide prin acést'a concursu pana la 1. iuniu dupa cal. vechiu.

Emolumentele cu acestu postu impreunate sunt: 300 fl. 10 fl. pentru conferintie; 10 fl. pentru rechisite; 4 orgii de lemne pentru scóla; 2 jugere de pamentu, cartiru liberu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupa acésta statiune au a-si tramite recursele loru, instruate in sensulu statutulu org. si adresate comitetulu parochialu, catra Dlu Protopresbiterulu *Oravitiei Iacobi Popovicu*.

Agadiciu, 21 aprile 1874.

3—3 Comitatu parochialu.

In contielegere cu Dlu Protopresbiterulu tractualu. —

Nr. 1043. adm. ex 1874.

Concursu.

Pentru vacant'a statiune notariu din comun'a opidana *Banatu-Comlosiu* in cerculu de acestasi nume, comitatu *Torontalului*.

Cu acestu postu sunt impreunate emolumentele: 800 fl. v. a. bani gata cortelu liberu.

Alegerea legala se vá téné in 1. iunie a. c. st. n. la 9 óre nainte de m. diadi, in cas'a comunala din *Banatu-Comlosiu*.

Toti aceia, cari dorescu a concursa pentru acestu postu, sunt provocati a subscrie substerne subscriului pana in 10 iuniu recursele ajustate in intielesulu §§-loru 74 si 83 ai articulu de lege XVIII. dd. 1871.

Afara de cunóscenti'a limbei oficiulu se recere inca princeperea limbiloru romana si germana.

Banatu-Comlosiu in 12 maiu 1874

3—3 **Bogdanu Nikolits** mp. pretore.

Tocma acum a aparatu **CART'A UNGARIE** pentru scólele poporali in limb'a romana de

EUGENIU BORDEAUX,

Editione a dóua, indreptata dupa prescriesele inaltulu ministeriu de culte si instructiune publica; cu date statistiche, conlocatiunea episcopieloru intoruru confesionaloru si cu date istorice vechi.

Pretiuulu cartei, colorata si intinsa pandia pentru impaturatu, e 7 fl. 60 cr. v. a. colorata finu cu demarcarea comitatelor 8 fl. v. a.

Uniculu depositu pentru tiererele *Coronei* in la

F. Mihaelis in *Sibiu*, (*Piat'i'a mica* nr. 12.)

Cei ce dorescu potu primi cart'a si ne colorata si neintinsa pre pandia, pre langa unu pretiu corespundietoriu. 2—3